

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ
ΕΤΗΣΙΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Βίκτωρ Ουγκώ [Victor Hugo]

Ερνάνης (Hernani) [απόσπασμα: πρ. Γ', σκ. 3, 6-7]

Μετάφραση: Γεώργιος Παράσχος

Ποικίλη Στοά (Ημερολόγιο), Αθήνα

τμ. 3 (1883), σ. 161-177

Φίλε κ. Ἀρσίνη,

Κατὰ τὴν φιλικὴν ὑμῶν αἴτησιν, σὰς στέλλω διὰ τὴν «Ποικίλιν Στοάν» μέρος τῆς μεταφράσεώς μου τοῦ Ἑρνάνη· πέποιθα δὲ ὅτι θέλετε φροντήσει νὰ τυπωθῇ δι' ὅλης τῆς διακρινούσης ὑμῶν λεπτότητος καὶ φιλοκαλίας.

Ὅλος πρόθυμος

Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΕΡΝΑΝΗΣ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

ΠΡΑΞΙΣ Γ'.

Ἡ θύρα τοῦ θεάτρου ἀνοίγει δι' ἀμφοτέρων τῶν φύλλων. Ἐμβαίνει ἡ Δόνα—Σόλα ἐν νυμφικῇ στολῇ, συνοδευομένη ὑπὸ πολλῶν ἀκολούθων καὶ δύο γυναικῶν, φερουσῶν ἐπὶ βελουδίνου προσκεφαλαίου κιβώτιον ἀργυρόττυκτον, ὅπερ θέτουσιν ἐπὶ τραπέζης, περιέχον Δουκικὸν στέμμα, ψέλλια καὶ ἀδάμαντας μίγδην. Ὁ Ἑρνάνης, ἀσθμαίνων καὶ ἔκπληκτος, ἀτενίζει τὴν Δόνα—Σόλαν μὲ ὀφθαλμούς διαπύρους χωρὶς ν' ἀκούῃ τὸν Δοῦκα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ΕΡΝΑΝΗΣ ἐν στολῇ μοναχοῦ,
ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, Ἀκόλουθοι, Ὑπηρέται.
ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἐξακολουθεῖ πρὸς τὸν
Ἑρνάνην.

— Καὶ ἡ ἐδικήμου Δέσποινα· ἡ πρὸς αὐτὴν
[λατρεία.
Ἐπίσης προξενεῖ καλόν! — Ὡνύμφη μου
[γλυκεῖα,

Ἐλθέ.

Προσφέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν Δόνα-Σόλαν, ὡχράν πάντοτε καὶ σοβράν.

Πλὴν ποῦ διάδημα ; ποῦ ἀρραβῶν τοῦ γάμου ;

ΕΡΝΑΝΗΣ ἐν κεραυνῶδει φωνῇ.

Τίς θέλει τώρα χίλια φλωρία τ' ὄνομά μου ;

Ἐκπλήττονται πάντες. Ὁ Ἐρνάνης σχίζει τὸν μανδύαν, τὸν ποδοπατεῖ καὶ φαίνεται ἐν στολῇ ὀρεινοῦ.

Εἶμ' ὁ Ἐρνάνης !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, κατ' ἰδίαν, πλήρης χαρᾶς.

Ζωντανός, Θεέ !

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Ἄναζητοῦμαι.

Ἡμέραν, νύκτα.

Πρὸς τὸν Δοῦκα

Ἦθελες νὰ μάθης ἂν καλοῦμαι

Περέζης ἢ Διέγος ; Ἔ, ποσῶς εἶμ' ὁ Ἐρνάνης !

Ὁραῖον ὄνομα, εἰκὼν ὀρεσιβίου πλάνης,

Προγεγραμμένου στολισμός. Ἡ κεφαλή μου μόνη,

Παρατηρεῖς ; τοῦ γάμου σου τὰ ἔξοδα πληρῶνει !

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Σᾶς τὴν προσφέρω σπεύσατε, καλὰ θὰ πληρωθῆτε !

Ἐμπρός ἰδοὺ αἱ χεῖρές μου, οἱ πόδες ! μὴν ἀργῆτε !

Πλὴν ὄχι ἄλλη δύναμις μὲ σφίγγει, μὲ βαρύνει

Ὅποῦ δὲν θραύεται ποσῶς !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, ἰδίᾳ.

Θεέ !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Παραφροσύνη !

Εἶν' ἐμπαθὴς ὁ ξένος μου !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Εἶναι ληστής, σὲ εἶπα !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ.

Ἦ, μὴ μὴ τὰ ἀκούετε !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Σκληρὸς ἀντάρτης . . . κτύπα

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Σωρὸς φλωρίων! Κύριε, εἶναι χρυσὸς ἐν τέλει,
Καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους μου διστάζω

ΕΡΝΑΝΗΣ

Τὶ μὲ μέλει!

Μὲ φθάνει ἓνα μεταξὺ ὄλων αὐτῶν νὰ ἔχῃς.

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Πωλήσατέ με, δότε με!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ἄλλὰ σιώπα τρέχεις

Στιγμὰς κρίσιμους!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Σπεύσατε· εἶν' ὥρα ὠφελείας.

Σᾶς λέγω, εἴμ' ὁ ἄγριος φυγὰς, ὁ ταραξίας
Ἑρνάνης!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Σίγα!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ὁ Ληστής!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, μὲ φωνὴν σβυρομένην εἰς τὴν ἀκοήν του.

ὦ, παῦσε τὰς προκλήσεις!

ΕΡΝΑΝΗΣ, ἡμιστρεφόμενος πρὸς αὐτήν.

Ἐδῶ νυμφεύονται· κ' ἐγὼ θὰ νυμφευθῶ ἐπίσης!

Μὲ περιμέν' ἡ νύμφη μου!

Πρὸς τὸν Δοσκα

Καθὼς ἡ ἐδική σου

Δὲν εἶν' ὠραία, πλὴν πιστὴ τοῦλάχιστον ἐξ ἴσου.

Εἶν' ἡ ἀγχόνη!

Πρὸς τοὺς οἰκέτας·

Πῶς! Κάνεις δὲν προχωρεῖ ἐν βῆμα;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, — χαμηλῆ τῆ φωνῆ.

ὦ, οἶκτον!

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Χίλια χρυσᾶ! . . . Τὰ παραιτεῖτε; κρῖμα!

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Ὅποῖος δαίμων!

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς ἓνα τῶν οἰκετῶν.

Τρέξε σύ· τὸ δῶρον θὰ κερδήσης

Καὶ ἀπὸ δούλου μέτωπον ἀνθρώπου θ' ἀποκτήσης!

Πρὸς τοὺς ἄλλους.

Πλὴν σεῖς, διστάζετε καὶ σεῖς; ὦ, μοῖρα τεθλιμμένη!

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Καὶ νὰ σ' ἐγγίσουν, ἀδελφε, ἡ ὥρα των σημαίνει.

Ἐρνάνης εἶσαι, ἢ πολὺ χειρότερον ἂν ἦσουν

Ἄν διὰ σέ ἀντὶ χρυσοῦ ἐν κράτος μὲ χαρίσουν,

ὦ ξένε! σὲ φιλονεικῶ ἀπέναντι τοῦ κόσμου.

Καὶ πρὸς τὸν Κάρολον, ἀφ' οὗ σὲ στέλλει ὁ Θεός μου!

Δὲν ζῶ, ἂν τρίχα πειραχθῇ τῆς κεφαλῆς σου μία. —

Ἄνεψιά μου, ἡ στιγμὴ ἐγγίζ' ἡ μακαρία . . .

Μακρύνσου ἤδη· τὴν φρουρὰν νὰ ἐξοπλίσω τρέχων,

Νὰ κλείσω τὰς εἰσόδους (*).

Ἐξέρχεται μετὰ τῶν οἰκειῶν.

ΕΡΝΑΝΗΣ, ἀνερευρῶν τὴν ἀοπλοῦν ζώτην του·

Φεῦ, ἐν ξίφος νὰ μὴν ἔχω!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ, ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, κεκαλυμμένη, ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, παρακολουθούμενος ὑπὸ πλήθος εὐγενῶν, καραβινοφόρων καὶ τοξοτῶν. Ὁ Κά-

(*) Σ η μ. τ ῆ ς Η. Σ τ ο ἄ ς. Εἰς τὰς ἐπομένους σκηνὰς ὁ Δόν—Σίλβας καταλαμβάνει τὸν Ἐρνάνην καὶ Δόνα—Σόλαν περιπαθῶς διαλεγομένους καὶ ἐξεγείρεται ὄλη του ἡ ζηλοτυπία Ἐνῶ δὲ ταλαντεύεται μεταξύ λυσσώδους ἐκδικήσεως καὶ τοῦ πρὸς τὸν ξένον αὐτοῦ καθήκοντος τῆς φιλοξενίας, ἀγγέλλεται ἡ τοῦ βασιλέως προτέλευσις καὶ ὁ Δόν—Σίλβας σπεύδει νὰ κρύψῃ τὸν Ἐρνάνην ἐν τινὶ τοῦ δωματίου του ἀπορρήτῳ κρυψῶνι. Ἡ ἐπομένη σκηνὴ ἀναπτύσσει ὄλην τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν ἱπποτισμὸν τοῦ γηραιοῦ Σίλβας, ἀμφισβητοῦντος μέχρις ἐσχάτων καὶ σώζοντος πάσῃ θυσίᾳ τὸν ξένον αὐτοῦ.

ολος προχωρει βραδει βήματι στηλώνων ἐπὶ τοῦ δουκός βλέμμα ὀργῆς καὶ δυσπιστίας. Ὁ δούξ προχωρει εἰς συνάντησίν του, καὶ χαιρετᾷ εὐσεβάστως. — Σιγή. — Ἄνησυχία καὶ τρόμος γενικός. Τέλος ὁ βασιλεὺς, φθάνων ἀπέναντι τοῦ δουκός, ὑψοῖ ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Καὶ πῶς, ἐξάδελφέ μου,
Τὴν θύραν ἔχεις σήμερον τόσον καλῶς κλεισμένην ;
Μὰ τοὺς ἀγίους ! ἤλπιζα ὀλίγον ἐφθαρμένην.
Ὁ Δόν-Σίλβας θέλει ν' ἀποκριθῆ, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τὸν συγκρατεῖ
διὰ κινήσεώς τινος ἀγερώχου.

Ἄργα ἐν μέρει ὄνειρα νεκνικὰ σὲ φλέγουν !
Αἶ, μήπως φέρω κίδαριν ; μὴ Βοαδβίλ μὲ λέγουν,
Μαχῶν καὶ ὄχι Κάρολον, πρὸ τῆς κλειστῆς σου θύρας
Ν' μ' ἀντιτάσσης δρύφακτα, ν' μ' ἀποσπᾷς γεφύρας ;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, προσκλίνων

Μονάρχα

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Λάβετε τὰς κλεῖς, κρατεῖτε τὰς γωνίας.
Δύω ἀξιωματικοὶ ἐξέρχονται, ἄλλοι δὲ παρατάττουσι τοὺς στρατιώτας ἐν
τριπλῶ στοίχῳ εἰς τὴν αἴθουσαν, παρὰ τὴν μεγάλην θύραν.

Ἄ ! συνδαυλίζετε λοιπὸν τὰς πάλαι ἀνταρσίας ;
Καλά' ἂν οὕτω φέρεσθε, ὁ βασιλεὺς ταχέως,
Καλοὶ μου δοῦκες, θὰ φερθῆ μὲ ἦθος βασιλέως,
Κ' εἰς τὰς ἐπάλξεις σας, πατῶν εὐπύργους ἀκρωρείας,
Θὰ πνίξω ὡς εἰς φωλεὰν τὰς πρὶν σας αὐθεντίας !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἀγορθούμενος

Οἱ Σίλβαι εἶναι, βασιλεῦ, πιστοί

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, διακόπτων

ὦ, τοὺς γνωρίζω.

Εἰπέμε, ἢ τοὺς πύργους σου τοὺς ἔνδεκα κρημνίζω !
Ἡ σβύσασα πυρκαϊά, σπινθῆρα πάλιν ρίπτει,
Ζῆ, δὲν ἐχάθη τῶν ληστῶν ὁ πρῶτος. — Τίς τὸν κρύπτει ;
Σὺ, τὸν Ἑρνάνην, μάστιγα καταστροφῆς, πολέμου,
Ἐδῶ, ἐντὸς τοῦ πύργου σου φυλάττεις !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κυριέ μου,

Εἶν' ἀληθές.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Πολὺ καλὰ αὐτὸν ἢ τὴν ζωὴν σου.

Μ' ἐνόησες;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, προσκλίνων

Ὡς πρὸς αὐτό, εἶν' εὐκόλον, πράύνσου.

Θὰ γείνη ὡς ἐπιθυμοῦμεν

Ἡ Δόνα-Σόλα κρύπτει τὸ πρόσωπον μὲ τὰς χεῖρας
καὶ πίπτει ἐπὶ σκίμποδος.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, πραῦνόμενος.

Ἄ, κλίνεις! Ταπεινώσου

Καὶ φέρε τὸν αἰχμάλωτον'

Ὁ Δοῦξ σταυρόνει τοὺς βραχίονας καὶ μένει στιγμὰς τινὰς σύννοος. Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Δόνα-Σόλα τὸν παρατηροῦσιν ἐν σιγῇ καὶ ἐξ ἀντιθέτων συγκινήσεων παθαινόμενοι. Τέλος ὁ Δοῦξ ἀνυψεῖ τὸ μέτωπον, λαμβάνει τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως καὶ τὸν φέρει βραδέως ἔμπροσθεν τῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνων.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, δεικνύων τὴν πρώτην εἰκόνα.

Αὐτὸς ἐδῶ, ἔμπρός σου,

Πατὴρ μου, πάππος, πρόγονος, ἐρείπιον ἀρχαῖον,

Ὁ Σίλβιος, τρὶς ὑπατος ἐκλήθη τῶν Ῥωμαίων!

Μεταβαίνων εἰς τὴν παρακειμένην

Ὁ Δὸν-Γαλσέρας, δεῦτερος τῆς Ἰσπανίας Σίδης·

Ἡ θήκη του περίχρυσος ἐγγὺς τῆς Βαλδολίδης,

Ἐν μέσῳ λάμπει λυχνιῶν καὶ φώτων καιομένων

ἑξῆς, τὸν φόρον ἔλυσε τῶν ἑκατὸν παρθένων.

Μεταβαίνων εἰς ἄλλην.

— Δὸν-Βλάς—αὐθόρμητος θανὼν φυγὰς εἰς ἔξοριαν,

Ὡς συμβουλεύσας ἀτυχῶς ποτὲ τὴν βασιλείαν.

Εἰς ἄλλην

— Ῥοσβάλ! — Εἰς μάχην ἔφευγε πεζὸς πρὸ τῶν ἐχθρῶν του

Ὁ βασιλεὺς, κ' εἰς τὸ λευκὸν ἐσύριζον πτερόν του

Μυρία βέλη φονικά.—'Ροσβάλ! εἰς τοῦτον κράζει·
Τὸν ἵππον δίδει ὁ 'Ροσβάλ καὶ τὸ πτερόν ἀρπάζει.

Εἰς ἄλλην

Αὐτός,—πληρώσας εὐγενῶς τὰ λύτρα βασιλέως,
Εἶν' ὁ Γονζάλβης·

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, σταυρόνων τὰς χεῖρας καὶ θεωρῶν
αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν
Μὲ κινεῖς εἰς ἔκπληξιν βεβαίως!

'Εξακολούθει.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ, μεταβαίνων εἰς ἄλλην εἰκόνα

'Ο 'Ρουὶ Γομέζης, Σίλβας ἄλλος,
Τῆς Καλατράβης γεννηθεὶς ταξίαρχος μέγας.
Τρεῖς ἄνδρες τῶρα τὸν βαρὺν δὲν σείουν ὀπλισμόν του·
Τὰς δάφνας φέρ' εἰς μέτωπον τριάκοντα μαχῶν του.
Κατακτητῆς εἰς τὸ Μοτρίλ, Σουέζ, Νιγάρ ἐπέτα,
Κ' ἐτάφη πένης. — Βασιλεῦ, Χαιρέτατον, Χαιρέτα!

Προσκλίνει ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλὴν καὶ μεταβαίνει εἰς ἄλλην.

'Ο βασιλεὺς ἀκροᾶται ἀνυπομόνως καὶ ἐν ὀργῇ αὐξανούσῃ.

'Εγγύς, ὁ Γίλης, ἡ χαρὰ καὶ δόξα τῶν δικαίων·
'Η χεὶρ του ἦτον εὖροχος ὡς λόγος βασιλέων.

Εἰς ἄλλην.

— Γασπάρ, Μανδόκων καὶ Σιλβῶν ἡ συγγενῆς λαμπρότης!
'Εκάστου τὸ χρυσόβουλον εἶν' ἐξ ἡμῶν ἐν πρώτοις
Οἱ Σανδοβάλ καὶ τρέμοντες μαζῆ μας συγγενεύουν·
Οἱ Μαρρίκέται μᾶς φθογοῦν, οἱ Λάραι μᾶς ζηλεύουν·
Οἱ 'Αλαγκάστραι μᾶς μισοῦν. 'Ιστάμεθα, καὶ μόνον
Τοὺς Δούκας θίγ' ἡ πτέρνα μας, κ' ἡ ὄψις μας τὸν θρόνον!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Χλευάζεις ;

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ, μεταβαίνων εἰς ἄλλας εἰκόνας.

'Ο Βασκέζ, Σοφοῦ λαβῶν ἐπωνυμίαν.

'Ο Δὸν-Ζαχῆμ ὁ ἰσχυρὸς. Αὐτὸς ἡμέραν μίαν
Καὶ μόνος, Μαύρων ἑκατὸν συνέτριψε τὸ δόρυ. —
Περνώ εἰς ἄλλους, κρείττονας. —

Εἰς ἓν κίνημα ὀργῆς τοῦ βασιλέως ὁ Δοῦξ παραλείπει πλῆθος εἰκόνων καὶ
φθάνει διὰ μιᾶς εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας πρὸς τὰ ἀριστερά.

Τὸν πάππον μου θεώρει!

Ἐπῆρξε δὴ γενεάς ὁ λόγος τοῦ θρησκεία.

Κ' εἰς τοὺς Ἑβραίους.

Εἰς τὴν προτελευταίαν.

Ἡ μορφή ἐκεῖν' ἡ σεβασμία

Εἶν' ὁ πατήρ μου. Ἐσχάτος, ὁ πρῶτος τὴν καρδίαν.

Οἱ τῆς Γρενάδης μαχηταὶ συνέλαβον μὲ βίαν

Τὸν κόμητα δ' Ἀλβάρ Ζιρών, γνωστόν του. Τὸ μανθάνει,

Κ' ἑξακοσίους ἐκλεκτοὺς πρὸς θάνατον λαμβάνει·

Τὸ ἴνδαλμα τοῦ φίλου του ἐπὶ μαρομάρου ξύει,

Μαζῆ τοῦ τὸ στρατολογεῖ, κ' εἰς τὸν θεὸν ὀμνύει·

Νὰ μὴ ἐνδώσ' ἢ νὰ στραφῆ, ἐὰν δὲν θεωρήσῃ

Νὰ στρέψ' ἢ πέτρα μέτωπον καὶ νὰ λειποτακτῆσῃ.

Κ' ἐρρίφθη, τὸν διέσωσε, τοὺς Μαύρους καταπλήττων.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὸν ἀποστάτην.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Καὶ αὐτός, Γομέζης Σίλβας ἦτον!

Ἴδου τί λέγουν βλέποντες περὶ τὸ μέγαρόν μου

Τοιοῦτους ἥρωας.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Εὐθύς, τὸν ὑποχείριόν μου!

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Κλίνει εὐλαβῶς πρὸ τοῦ βασιλέως, λαμβάνει τὴν χεῖρά του καὶ τὸν φέρει
πρὸ τῆς τελευταίας εἰκόνας, ἣτις καλύπτει τὸν κρυφῶνα τοῦ Ἑρνάνη. Ἡ
Δόνα-Σόλα τὸν παρακολουθεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐναγωνίως.— Ἄνησυχία
καὶ σιγὴ γενική.

Ἡ ἐδική μου εἶν' αὕτη. — Μονάρχα, εἶμ' εὐγνώμων!

Θέλεις νὰ λέγουν, ρίπτοντες κ' εἰς τὴν σκιάν μου μῶμον

«Ἐκεῖνος, ἄξιος υἱὸς περιφανοῦς οἰκίας,

«Ἐπώλησε τὸν ξένον του, προδότης τῆς φιλίας!»

Ἄγαλλιασις τῆς Δόνα-Σόλας κίνημα καταπλήξεως πάντων. Ὁ βασι-

λεύς ἀποσύρεται πλήρης ὀργῆς καὶ μένει σιωπηλὸς ἐπ' ὀλίγον μὲ τὰ
χειλῆ τρέμοντα καὶ φλέγον τὸ ὄμμα

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, μ' ἐνοχλεῖ ὁ οἶκός σου καὶ τῶρα τὸν κρημνίζω.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Διότι, δὲν εἶν' ἀληθές; θὰ πληρωθῆ, ἐλπίζω.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, θὰ σοῦ ρίψω τὴν ὄφρυν μετὰ τῶν πυργωμάτων,
Καὶ θέλω σπεῖρει κάρναβον εἰς τὰ ἐρείπιά των!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καλλίτερα ἢ κάρναβος ἐπάνω των ν' αὐξήσῃ
Παρ' ἀτιμία τ' ὄνομα τοῦ Σίλβα ν' ἀσχημίσῃ.
Πρὸς τὰς εἰκόνας.

Δὲν ἔχει οὕτω, Κύριοι;

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὴν κεφαλὴν του πάλιν.

Μὲ ὑπεσχέθης.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

*Εταξα τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην.
Πρὸς τὰς εἰκόνας

Δὲν ἔχει οὕτω, Κύριοι;

Δεικνύων τὴν κεφαλὴν του

Μ' αὐτὴν σὲ προλαμβάνω.

Διάθεσέ την.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Κάλλιστα. Πλὴν εἶμ' εὐγνώμων! Χάνω.
Ζητῶ ἀκμαίαν κεφαλὴν, ἥτις, κοπεῖσα, θέλει
Ἐπὶ τὴν κόμην ὑψωθῆ. . . Πλὴν ὡς πρὸς σέ, μὲ μέλλει;
Ματαίως θέλει δῆμιος τὴν κόμην σου ζητήσῃ.
Δὲν ἔχεις ὅσῃ δύναται τὴν χεῖρα νὰ γεμίσῃ.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

*Ε, φθάνει! *Εχω κεφαλὴν καλλιπροσπῆ ἀκόμα,
Ἵστε ν' ἀξίζῃ, ὡς φρονῶ, ἐνὸς ἀντάρτου πτώμα.
Πῶς; ἐνὸς Σίλβα κεφαλή σὲ φαίνεται ἀναξία.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, τὸν Ἑρνάνην!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κύριε, θαρρῶ τῇ ἀληθείᾳ

Πῶς εἶπον.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν.

Ἴδετε παντοῦ ἄς πέσουν πρὸ ποδῶν μου

Οἱ τοῖχοι, τὰ ὑπόγεια.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Πιστὸν τὸ φρούριόν μου

Εἶν' ὡς ἐγώ. Τὸ μυστικὸν μαζῆ μου τὸ γνωρίζει.

Θὰ τὸ φυλάξωμεν μαζῆ!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ὁ βασιλεὺς θεσπίζει!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Λίθον πρὸς λίθον ἂν ἰδῶ τὸν πύργον νὰ κρημνίσῃς

Καὶ νὰ τὸν κάμῃς τάφον μου, ματαίως.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Παρακλήσεις,

Φωναί, τὰ πάντα μάταια! — Τὸν λήσταρχον, σὲ εἶπα,

Ἡ Δούξ, ζωὴ καὶ πύργος σου συγχρόνως πίπτουν.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Εἶπα.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Καλὰ λοιπόν! Εἰς θῦμα ἐν σὺ δεύτερον καλεῖσαι.

Πρὸς τὸν Δοῦκα τῆς Ἀλκάλης,

Δούξ, κράτησέ τον!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, ἀποσπῶσα τὸ πέπλον καὶ ριπτουένη μεταξὺ
τοῦ βασιλέως, τοῦ Δουκὸς καὶ τῶν φυλάκων.

Βασιλεῦ τῆς Ἰσπανίας, εἶσαι

Κακὸς μονάρχης!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Οὐρανέ! τί βλέπω; ἡ ἰδία!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Δὲν εἶσαι, ὄχι βασιλεῦ, ἰσπανικὴ καρδία.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, τεταραγμένος.

Κυρία, κρίνεις αὐστηρὰ τοῦ θρόνου τὴν ἀξίαν.

Πλησιάζων καὶ χαμηλῆ τῆ φωνῆ.

Σὺ μοῦ ἐμπνέεις τὴν ὄργην τὴν τόσον ὀλεθρίαν·

Μαζῆ σου γίνεται Θεὸς ἢ τέρας ὁ γενναῖος.

Ἔ, ὅταν μᾶς μισοῦν, κακοὶ γινόμεθα ταχέως!

Ἄν ἐσυγχώρεις, ἤλπιζα, ὦ κόρη, τελευταῖον

Νὰ γείνω μέγας, νὰ φανῶ τῆς Καστιλλίας λέων.

Μὲ κάμνεις ἤδη τίγριδα μὲ τὴν σκληρὰν ὄργην σου.

Ἴδού, ἡ τίγρις μαίνεται· σιώπησε, μακρὰν σου!

Κλίνων πρὸ ἑνὸς ἱκετευτικοῦ βλέμματός της.

Ἐν τούτοις, κλίνω.

Στρεφόμενος πρὸς τὸν Δοῦκα.

Σ' ἐκτιμῶ, ἐξάδελφε ἀκόμη.

Νὰ ᾗν ὀρθὴ ἐνδέχεται ἡ εὐλαβὴς σου γνώμη

Πιστὸς εἰς ξένον, κατ' ἐμοῦ πολέμιος ὑψώσου.

Πολὺ καλὰ. — Σὲ συγχωρῶ καὶ εἴμ' ἀνώτερός σου.

— Ἡ χεὶρ μου μόνον ὄμηρον τὴν κόρην σου λαμβάνει.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Αἶ, μόνον!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ, ἐκπληκτος.

Ἐμέ, κύριε;

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἰμᾶς βεβαίως.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Φθάνει!

Ὡ τὸν γενναῖον νικητὴν, τὴν ἔξοχον θυσίαν,

Νὰ συμπονῆ τὴν κεφαλὴν καὶ σχίζῃ τὴν καρδίαν!

Ὡραία χάρις!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἐκλεξε. — Αὐτὴν ἢ τὸν δραπετὴν.

Τὸν ἕνα τούτων.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Σὺ κρατεῖς τὴν μοῖράν μου, εἰπέ τὴν !

Ὁ Δόν-Κάρολος πλησιάζει πρὸς τὴν Δόνα-Σόλα, αὐτὴ δὲ
καταφεύγει εἰς τὸν θεῖόν της.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

ὦ ! σπεῦσε, θεῖε !

Σταματᾶ, εἶτα δὲ κατ' ἰδίαν

Δυστυχῆς, δὲν ἔχω τρόπον ἄλλον !

Νεκρὸν τὸν θεῖον ἢ νεκρὸν ἐκεῖνον ! — Ἐμὲ μᾶλλον !

Πρὸς τὸν βασιλέα

Ἀκολουθῶ.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, κατ' ἰδίαν

ὦ οὐρανὲ, λαμπρὸν τὸ δῖλημμά μου !

Νὰ κλίνη τέλος ἔπρεπε καὶ κλίν' ἡ ἄνασσά μου !

Ἡ Δόνα-Σόλα προχωρεῖ μὲ σοβαρὸν καὶ ἀσφαλὲς βῆμα εἰς τὸ κιβώ-
τιον τῶν ἀδελφάντων. καὶ ἀνοίγουσα λαμβάνει τὸ ἐγχειρίδιον, ὅπερ κρι-
πτει εἰς τὸ στήθος της. Ὁ Δόν-Κάρολος προσφέρει τὸν βραχίονα.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Κ' ἡ πρόβλεψίς σας ;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Τίποτε.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Πολύτιμός τις θήκη ;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Ναί.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, μειδιῶν

Ἄς ἴδωμεν.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Ἄλλοτε.

Τῷ δίδει τὴν χεῖρα, ἐτοίμη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. — Ὁ Δόν-Σίλβας, ἀκί-
νητος μέχρι τοῦδε καὶ ἀρρηρημένος, προχωρεῖ βήματά τινα ἀνακρόζων.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

ὦ Δόνα—Σόλα ! Φρίκη !

ὦ Σόλα μου ! — Ἀφοῦ ψυχὴ ἐντός σου δὲν κινεῖται,

Ἔπλα καὶ πύργοι μου, σωρὸς ἐπάνω μου ριφθῆτε !
Τρέχων πρὸς τὸν βασιλέα.

Δὲν ἔχω ἄλλο ! ἄφες μοι τὸ τέκνον, κύριέ μου !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, ἀφίνων τὴν χεῖρα τῆς Δόνα Σόλας.

Ἦ, τότε, τὸν αἰχμάλωτον !

Ὁ Δοῦξ ταπεινώνει τὴν κεφαλὴν καὶ φαίνεται εἰς φοβερὰν δισταγμοῦ πάλην· ἔπειτα στρέφει πρὸς τὰς εἰκόνας ἐνόων πρὸς αὐτὰς τὰς χεῖρας.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Συγγνώμην, φείσθητέ μου,

Πατέρες μου ! —

Προχωρεῖ ἐν βῆμα πρὸς τὸν κρυψῶνα, ἡ δὲ Δόνα-Σόλα τὸν παρακο-
λουθεῖ ἐναγωνίως διὰ τῶν βλεμμάτων. Ὁ Δοῦξ στρεφόμενος πρὸς τὰς
εἰκόνας.

Ἦ, στρέψατε· τὸ βλέμμα σας πληγώνει !

Προχωρεῖ κλονούμενος πρὸς τὴν εἰκόνα του, ἔπειτα στρέφεται
πρὸς τὸν βασιλέα·

Τὸ θέλεις ;

Ὁ Δόν-Κάρολος κατανεύει ἐπιτακτικῶς, ὁ δὲ Δοῦξ ὑψώνει
τρέμων τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ἐλατήριο.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Οἴμοι !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, γονυπετῶν πρὸ τοῦ βασιλέως
Φεῦ, ἀρκεῖ ἡ κεφαλὴ μου μόνη !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὴν κόρην !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἐγειρόμενος

Λάβε τὴν ἐμὲ νὰ φθείρης ἀπελπίσου !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, ἀρπάζων τὴν τρέμουσαν χεῖρα τῆς Δόνα Σόλας
Σ' ἀφίνω, Δοῦξ

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Βλεπόμεθα.

Παρακολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματος τὸν βασιλέα, ἀπομακρυνόμενον βρα-
δέως μετὰ τῆς Δόνα-Σόλας· ἔπειτα θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐγχειρι-
δίου του.

Ὁ Κύριος μαζί σου !

Ἔρχεται πρὸς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ θεάτρου, ἀσθμαίνων, ἀκίνητος, χωρὶς νὰ βλέπῃ, χωρὶς ν' ἀκούῃ, μὲ ἀπλανὲς τὸ ὄμμα καὶ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους, οὗς περ ἀνασηκόνουν σπασμωδικῶς. Ὁ βασιλεὺς ἐξέρχεται μετὰ τῆς Δόνα-Σύλας καὶ πᾶσα ἡ τῶν εὐπατριδῶν συνοδία σοβαρῶς καὶ ἀνά δύω, συνδιαλεγόμενοι θαιῆ τῆ φωνῆ μεταξὺ των.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ, κατὰ μέρος

Μονάρχα, φεύγεις, καὶ χαρὰ ἐνῶ σὲ περιπνέει,
Ἡ γηραιὰ χρηστότης μου βραγίζεται καὶ κλαίει!

Ἐψώνει τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ βλέπων ὅτι εἶναι μόνος, λαμβάνει δύω ξίφη ἀπὸ τινος πανοπλίας, μετρεῖ τὸ μέγεθός των καὶ τὰ θέτει ἐπὶ τραπέζης. Ἐπειτα ὠθεῖ τὸ μυστικὸν ἐλατήριον καὶ ἡ θύρα ἀνοίγει.

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ, ΕΡΝΑΝΗΣ.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Ἐλθέ.

Ὁ Ἐρνάνης φαίνεται εἰς τὴν θύραν τῆς κρύπτης, ὁ δὲ Δὸν-Σίλβας τῷ δεικνύει τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ξίφη.

— Προτίμησε. — Κανεὶς δὲν σὲ διώκει πλέον,
Καὶ τώρα λόγον εἰς ἐμὲ θὰ δώσης τελευταῖον
Ἐλθέ! — καὶ γρήγορα. — Πλὴν πῶς; ταράσσειτ' ἡ ψυχὴ σου!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἄ, γέρον . . . εἶν' ἀδύνατον νὰ μετρηθῶ μαζῆσου!

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Καὶ πῶς; Φοβεῖσαι; Εὐγενὴς δὲν εἶσαι; Δυστυχία!
Καλὸς, κακὸς, ὅταν λαλῆ ἀνδρία καὶ ἀνδρία,
Πᾶς ὑβριστὴς μονογενὴς, καὶ Σίλβας ὁ Ἐρνάνης!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Πλὴν, γέρον . . .

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Δός με θάνατον ἢ σπεῦσε ν' ἀποθάνης!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Νὰ σπεύσω, ναί! — Εἰς τὴν ζωὴν ἀφ' οὗμ' ἐξαποστέλλεις,
Εἶν' ἐδικήσου· λάβε τὴν ὅπως ἐγκρίνεις.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Θέλεις ;

Πρὸς τὰς εἰκόνας.

Ἰδέτε, θέλει, κύριοι ! — Καλά τὴν προσευχὴν σου.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἦ, εἶν' ἐσχάτη, κύριε, καὶ στρέφ' εἰς τὴν ψυχὴν σου !

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Τὸν ἄλλον ζήτηι Κύριον !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἦ, ὄχι, ὄχι ! — Γέρον,

Τιμῶρει, ξίφος, πέλεκυν ἢ ὅτι θέλεις φέρων.

Πλὴν ἔλεος ! ἄς πληρωθῇ ἐνὸς νεκροῦ ἢ γνώμη·

Δούξ ! πρὶν ἐκπνεύσω, ἄφες με νὰ τὴν ἰδῶ ἀκόμη !

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Νὰ τὴν ἰδῇ !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Τούλάχιστον στιγμὴν ν' ἀκούσω μίαν,

Μίαν καὶ μόνην, τῆς φωνῆς ἐκείνης τὴν μαγείαν !

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Νὰ τὴν ἀκούσῃ !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἐννοῶ τὸ βάρος τῆς θυσίας.

Ἄλλ' ἡ νεότης μου στιγμὰς ἀνθολογεῖ βραχείας.

Συγγνώμην ! Ἄν δὲν συγχωρῆς νὰ τὴν ἰδῶ ἐκπνέων,

Νὰ τὴν ἀκούσω ἄφες με, καὶ ἀποθνήσκω πλέον.

Νὰ τὴν ἀκούσω μόνον, Δούξ· σεβάσου τὴν εὐχὴν μου !

Ἄλλὰ, μὲ ποίαν ἔδιδα γαλήνην τὴν ζωὴν μου,

Ἄν ἡ ψυχὴ μου ἔστεργες, πρὶν φύγ' εἰς τὸν Θεόν της,

Μὲ τὴν ψυχὴν της ν' ἀσπασθῇ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της !

— Δὲν θὰ τὴν εἶπω τίποτε, θὰ ᾄδω, πλησίον,

Καὶ μὲ ἀπάγεις ἔπειτα !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ δεικνύων τὸν ἔτι ἀνοικτὸν κρυψῶνα

Χορεία τῶν ἁγίων!

Νὰ ἦναι τόσοσιν ὁ κρυψὸν βαθὺς καὶ σιγαλέος,

Ὡστε νὰ μὴ ἀκούσῃ τί;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Δὲν ἤκουσα βεβαίως.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τὴν Δόνα-Σόλαν ἀντὶ σοῦ παραλαβὼν κατέβη.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Καὶ τίς λοιπὸν;

ΔΟΝ ΣΙΑΒΑΣ

Ὁ βασιλεύς.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Παράφρων τὴν λατρεύει!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τί λέγεις!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Μᾶς τὴν ἤρπασε καὶ λάτρις τῆς καλεῖται!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ὡ συμφορά! Τοὺς ἵππους σας, τοὺς ἵππους σας, ὀπλῖται,
Κ' ἐμπρὸς, ἐπὶ τὸν ἄρπαγα μαζῆ μου!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Στάσου πρῶτον.

Ἡ ἀσφαλὴς ἐκδίκησις δὲν ἀγαπᾷ τὸν κρότον.

Εἴμ' ἐδικός σου· δύνασαι νὰ μὲ φονεύσῃς. Κλίνεις

Ἐγὼ νὰ γείνω τιμωρὸς τῆς ἀρετῆς ἐκείνης;

Ὡ, μὴ μ' ἀρνεῖσαι τῆς ποινῆς ἐν μέρος χάριτέ με,

Καὶ πίπτω εἰς τοὺς πόδας σου, ἂν ἀπαιτῆς, ἰδέ με!

Ἄς τὸν ζητήσωμεν μαζῆ. Ἐλθέ, μὴν ὑποπτεύῃς,

Ἐγὼ βραχίων, σ' ἐκδικῶ.—Κατόπιν, μὲ φονεύεις.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ τότε, θῦμα ἔρχεσαι νὰ πέσῃς τῆς χειρὸς μου;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ναί, Δούξ.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ τίς ὁ ὄρκος σου ;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἡ μνήμη τοῦ πατρός μου !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Πλὴν μόνος θὰ ἐνθυμηθῆς τὸν ὄρκον νὰ τηρήσης ;
 ΕΡΝΑΝΗΣ, δίδωρ αὐτῷ τὸ εἰς τὸ πλευρόν του
 κρεμάμενον κέρασ.

Σὲ δίδω τοῦτο. Ἄκουσε· εὐθύς ὅπου θελήσης,
 Ὅποῖαν ὥραν ἢ στιγμὴν, εἰς ἐν ἀκαριαῖον,
 Ἄν σοῦ διέλθῃ κατὰ νοῦν νὰ μὴν ὑπάρχω πλέον,
 Ἐλθέ, τὸ κέρασ σάλπισε καὶ μὴ φροντίσης μήτε.
 Δὲν θέλω ζῆ.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Τὴν χεῖρά σου.

Σφίγγουν τὰς χεῖρας. — Ἐπειτα πρὸς τὰς εἰκόνας
 Σεῖς μάρτυρες γενῆτε !

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

